

START

TŘÍDĚNÍ RANĚNÝCH PATŘÍ K ZÁKLADNÍM POSTUPŮM MEDICÍNY KATASTROF.

- UPLATŇUJE se TAM, **KDE POČET OBĚTÍ VÝRAZNĚ PŘEVYŠUJE POČET ZÁCHRANÁŘŮ.**

CÍL TŘÍDĚNÍ:

- poskytnout první pomoc co nejrychleji těm, kteří ji:
  - **nejvíce potřebují**
  - mohou z ní mít **největší užitek**

POSTUP TŘÍDĚNÍ:

- zachránce není ohrožen – **BEZPEČÍ** = priorita
- důkladná **obhlídka** místa nehody, **zjistit počet** postižených a následně **volat zdravotnickou záchrannou službu – 155**
- následně zachránce výzvou **rozdělí chodící a nechodící osoby**; chodící odešle na **bezpečné místo**
- následně se zachránce věnuje **nechodícím postiženým, dle následujícího pořadí ošetření:**

1. **Stavy neodkladné pomoci – stavy bezprostředního ohrožení života červená visačka (páska)** nutnost neodkladné pomoci (bez okamžité pomoci by nepřežili)
  - postižení s **masivním zevním krvácením** (stav bezprostředně ohrožující život)
  - osoby **v bezvědomí, které normálně dýchají nebo které začnou normálně dýchat po uvolnění dýchacích cest**
    - Postižené v této skupině zachránce ošetří (zastaví masivní zevní krvácení, uloží osoby v bezvědomí do zotavovací polohy), jakmile jsou nalezeni, tedy ještě před ukončením třídění.

2. **Stavy odložitelné pomoci – další závažné stavy – žlutá visačka (páska)** vyžadují neodkladnou pomoc
  - je odložitelná, ale nezbytná k zajištění dalšího transportu zlomeniny, poranění s krvácením, rozsáhlé pohmožděliny
  - postižení **při vědomí**, bez známek masivního zevního krvácení, kteří nejsou schopni chodit
    - Postižené v této skupině zachránce ošetří, jakmile jsou ošetřeni všichni postižení v prvním pořadí

3. Stavy lehké – ostatní stavy poškození – **zelená visačka (páska)**

- život ani zdraví nejsou ohroženy ošetření lze odložit
tyto postižené, pokud nejsou schopni a ochotni pomoci, je třeba nekompromisně vykázat z bezprostředního prostoru nehody
v opačném případě vnášejí zmatek a překáží v poskytování předlékařské první pomoci
- postižení, kteří **jsou schopni sami chodit**
  - Postižené v této skupině záchránce ošetří, jakmile jsou ošetření všichni postižení v druhém pořadí.

4. **■ Mrtví**, poranění neslučitelná se životem - černá **■** (páska)

zůstávají na místě pro potřeby dalšího vyšetření nehody
v případě, že jsou vyneseni, shromažďují se na určeném místě pro ukládání raněných

POZNÁMKA: osoby v bezvědomí, které po uvolnění dýchacích cest nezačnou samy dýchat, jsou považovány za mrtvé a dále se neošetřují; v podmínkách hromadného výskytu raněných se resuscitace neprovádí.

Laická metoda třídění raněných **START - HZS**

(**S** – snadná, **T** – terapie, **A** – a, **R** – rychlé, **T** – třídění)

- **třídění** osob postižených mimořádnou událostí jednotkami v **nebezpečné zóně** (nelze vytvořit podmínky pro bezpečný zásah zdravotnických pracovníků, nemusí jít jen o únik nebezpečné látky)
- v případě **většího počtu postižených osob** (zpravidla **nad 10** osob), kdy je nedostatek zdravotnických pracovníků vzhledem k počtu postižených osob.
  - **POČET OBĚTÍ VÝRAZNĚ PŘEVYŠUJE POČET ZÁCHRANÁŘŮ**

Cíl = odhad a označení závažnosti poranění a stanovení pořadí ošetření (transportu k ošetření v bezpečné zóně)

transport z nebezpečné zóny **podle pásky příslušné barvy** případně doplněné **číslicí** (1,2,3,4 nebo i symbolem), který je přidělen každé oběti.

START je použitelná **bez jakéhokoliv základního přístrojového vybavení**

V průběhu třídění hasiči poskytují neodkladnou první pomoc a provádějí úkony zajišťující základní životní funkce (např. zástava silného krvácení, podpora dýchání) v nebezpečné zóně.

Úkoly a postup činnosti

- Pro uplatnění metody START **je třeba určit třídící skupinu** (3 osoby členové HZS a zdravotnický pracovník) **a transportní skupinu.**
- Velitel zásahu po dohodě s vedoucím zdravotnické složky rozhodne o **zřízení stanoviště přednemocniční neodkladné péče.** Pro jeho vytvoření je vhodné vyčlenění bezpečných nepoškozených budov v blízkém okolí (**je třeba zvážit vzdálenost transportu v nosítkách**) nebo **vybudování stanoviště např. pomocí stanů.** Prostor pro poskytování přednemocniční neodkladné péče musí být **přístupný pro vozidla ZZS** (nejlépe **nezávislý příjezd a odjezd**).

- Třídící skupina se vybaví **pomůckami pro poskytnutí první pomoci a třídícími páskami.**
- **Na okraji nebezpečné zóny** (v případě nebezpečné látky) **předává jednotka raněné k dalšímu transportu** a dochází zde také k předávání dalších nosítek od **ZZS**.
  - Ranění se zpravidla **nepřekládají, jsou na nosítkách transportováni až na stanoviště přednemocniční neodkladné péče.**
  - Do transportu raněných mimo nebezpečnou zónu směrem stanoviště přednemocniční neodkladné péče je výhodné zapojit i další síly a prostředky - ZZS, PČR, AČR, Červený kříž, dobrovolníci i ze zasažených osob mimořádnou událostí.

Třídění

- **Vedoucí** třídící skupiny postupuje **systematicky** a postupně **označí** viditelně každého, **kdo prošel tříděním.**
- **Vedoucí** třídící skupiny se věnuje **pouze**
  - **třídění**
  - **úpravě záklonu hlavy a kontrole stavu raněného**
  - **Zhodnotí stav dýchání, prokrvení a stav vědomí zraněného**
Podle výsledku třídění označí zraněnou osobu příslušným páskem.
  - Na jeho pokyn provádějí ostatní členové třídící skupiny úkony první pomoci (zástava krvácení, polohování, příprava na transport).
- Zraněné osoby se třídí **do čtyř skupin**
- Nejprve se určí zraněné osoby **do skupiny č. 3,**

Č. 3 - zelená (samostatný odchod ze zóny nebo se vzájemnou pomocí),

- osoby zasažené mimořádnou událostí se **hlasitě osloví:** „Všichni, kdo mě slyší a mohou chodit, přijďte ke mně!“,
- označí se **zeleným páskem** a **odvedou se členem transportní skupiny mimo**

nebezpečnou zónu k ošetření na stanoviště přednemocniční neodkladné péče, kde si je převezme zdravotnický pracovník,

pozor - „zelení“ mají snahu vracet se zpět nebo nechtějí opustit místo

zásahu! (mají tam třeba cenné věci, přátele, příbuzné). V mezních případech

mohou (na vlastní žádost!!) poskytovat pod dohledem první pomoc raněným, pokud **souhlas vydá velitel zásahu po dohodě s vedoucím lékařem.**

Č. 4 - černá (mrtví, poranění neslučitelné se životem), označí se a **ponechají na místě nálezu**

Č. 1 - červená (neodkladná první pomoc a **přednostní transport**)

zhodnotí se **stav dýchání, prokrvení a vědomí** (viz schéma),

zranění **jsou v kritickém stavu**, mohou přežít jenom tehdy, je-li jim rychle poskytnuta první pomoc; **provedení život zachraňujících úkonů v nejkratším možném čase** (zastavení masivního krvácení, zprůchodnění dýchacích cest záklonem hlavy), potom jsou určeni k přednostnímu transportu.

Č. 2 - žlutá (neodkladná první pomoc a transport)

- zhodnotí se úroveň dechu, úroveň prokrvení a vědomí
- zranění **nejsou v kritickém stavu (dechově i oběhově stabilní)** a jejich zdravotní stav nevyžaduje okamžitý transport, přežití raněných je velmi reálné, bude-li jim poskytnuta zdravotní **péče do 1 hodiny** od vzniku poranění.

Jestliže se postižené osoby budou nacházet v nebezpečné zóně s únikem zdraví

nebezpečných látek a používání ochranných protichemických obleků hasičů znemožní kontrolu stavu prokrvení a dýchání zraněných obětí a tím omezí možnost jejich roztřídění (např. v rukavicích nelze spolehlivě nahmatat tep a určit stav dýchání), zúží se **třídění nejprve na skupinu č. 3**, která se odvede jako první, a **pak se transportují všichni zranění**; priorita může být podle vizuálních znaků poškození jejich zdraví k hranici nebezpečné zóny, kde s ohledem na nebezpečnou látku může být nařízena

dekontaminace. Při čekání na dekontaminaci a během ní se zraněným osobám poskytuje první pomoc.

Očekávané zvláštnosti

Při třídění raněných metodou START lze počítat s následujícími komplikacemi:

- **nedostatek sil a prostředků pro prvotní zásah**, velké nároky na provedení průzkumu, zvláště s ohledem na vyhledávání zachraňovaných

- rozlehlost a nepřehlednost místa zásahu
- vysoká **psychická i fyzická náročnost**
- **nedostatek zdravotnického vybavení**, zejména nosítek
- **zásah v kontaminovaném prostředí** nebezpečnými látkami
- **nepředvídatelné jednání postižených** osob, přesto lze některé lehce zraněné použít k pomocným záchranným pracím (transport, první pomoc)
- **při velkém počtu raněných nutno sledovat možné zhoršení zdravotního stavu** (vnitřní krvácení, rozvíjející se šok) – změna z čísla **2** na číslo **1**.